



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### Capitularia Regvm Francorum

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae  
doctissimorum virorum

**Baluze, Etienne**

**Parisiis, 1677**

CII. Denariale praeceptum.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-22974**

cogitare debemus, ut aliquantulum de peccatis nostris minuere mereamur. Itaque ego ille in Dei nomine &c. *ut supra pag. 444.*

*Alio modo.*

XCVI. Qui debitum sibi nexumque servum relaxat, primum ex hoc Dominum in aeterna beatitudine retribuere confidat. Quapropter in Dei nomine ille cogitans Dei amorem vel aeternam bonam retributionem, vernaculum juris mei nomine illum ab omni vinculo servitutis ad praesens absolvo, ita ut ingenuus sit & ingenuus permaneat tanquam si ab ingenuis parentibus fuisset procreatus vel natus. Peculare vero suum quod habere videtur, vel deinceps elaborare potuerit, sibi habeat concessum atque indultum. Mundeburdem vel defensionem ubicunque sibi eligere potuerit, licentiam habeat eligendi. Civis Romanus portas apertas eam pergat partem quam voluerit ambulare. Et nulli heredum ac proheredum meorum ullo unquam tempore reddat libertinitatis obsequium; sed ipse & agnatio sua posterum semper valeant permanere bene ingenui atque securi. Et si quispiam deinceps. & reliqua.

*Alia ingenuitas.*

XCVII. Quoniam sanctissimi Hludovici Imperatoris pietas, quam habet in animo, ea quærere & indagare non cessat quæ Dei potissimum congruant voluntati &c. *ut supra pag. 439.*

*Alia ingenuitas.*

XCVIII. Secundum legem Romanam, nullatenus revocetur. \* sub die illo, regnante Domino nostro illo Rege, Indictione illa, vir venerabilis ille Diaconus testatus est &c. *ut supra pag. 466.*

*Redemptionale.*

XCIX. Dilectissimo mihi bene merito illi. Omnibus non habetur incognitum, sed patefactum, quod tu quotidie in bonis partibus fideliter mihi deservire non cessas &c. *ut supra pag. 462.*

*Episcopa Regi mittenda pro libertate servi sui impetranda.*

C. Domino invictissimo atque glorioso Regi illi sancta Lingonensis Ecclesia presentem perpetuamque incessanter felicitatem devotissimis exorat precibus. Ad notitiam celsitudinis vestrae perferre nos ecclesiastica provocat necessitas de promotione servi vestri nomine illius ex loco juris vestri nuncupato illo, de ministerio illo, vel de beneficio illo, cujus gratia eru-

ditus, & inter nostra, parvitas studia, scientia, vita, ac moribus pro modulo qualitatis quantitatively instructus, jam munus clementiae vestrae dandum nobisque significandum ejus de libertate expectantes, ad gradus ecclesiasticos eum promovere vestrae largitatis munificencia parati sumus mox ut statutum de eo vestram canonicamve dignitatis senserimus licentiam. Deus caeli & terrae universaeque conditionis ad tutelam vos semper protegat Christianam, ita ut hoc aeo vestro superexaltatam in omnibus sanctae matris Ecclesiae sentiat causam.

*Libertas civium Romanorum.*

CI. Auctoritas ecclesiastica patenter admonet, insuper & majestas regia canonicae religioni assensum praebet, ut quemcunque sacros ad ordines ex familia propria promovere Ecclesia quaeque delegerit, in praesentia sacerdotum, Canonicorum simul & nobilium laicorum, ejus qui subjectus est manumissio sub libertatis testamento solenniter roboretur. Idcirco ego in Dei nomine ille Episcopus quendam Ecclesiae nostrae famulum nomine illum sacris ordinibus dignum, ad altaris cornu, nobilium virorum in praesentia, civem Romanum per hoc auctoritatis testamentum statuo, ita ut ab hodierno die & tempore bene ingenuus atque ab omni servitutis vinculo securus permaneat, tanquam si ab ingenuis parentibus fuisset procreatus vel natus, eam denique pergat partem quamcunque volens canonicè elegerit, habensque portas apertas, ita ut deinceps nec nobis neque successoribus nostris ullum debeat noxae conditionis servitium neque aliquod libertinitatis obsequium; sed omnibus diebus vitae suae sub certa plenissimaque ingenuitate, sicut alij cives Romani, per hunc manumissionis atque ingenuitatis titulum bene semper ingenuus atque securus existat. Suum vero peculiare quod habet, aut quod abhinc assequi potuerit, faciat inde secundum canonicam auctoritatem liberè quicquid voluerit. Et ut hoc testamentum atque ingenuitatis auctoritas inviolabilem intervallamque obtineat firmitatem, manu propria firmavi. Sacerdotes quoque & Canonicos necnon & laicos nobiles praesentes similiter subterfirmare rogavi.

*Denariale praecipuum.*

CII. Ille Rex Francorum vir inluster. Quia fidelis noster nomine ille veniens ante nos vel procerum nostrorum praesen-

tiam jactante denario secundum legem Salicam servum suum nomine illum dimittit ingenuum &c. *ut supra pag. 387.*

*Ingenuitas quam potest servus ad alium servum facere.*

C III. Dominus inquit in evangelio: *Dimittite, & dimittetur vobis.* Ideoque in Dei nomine ille, quamvis omnium servorum Dei famulus, tamen una cum permissione domini mei illius Episcopi vel illius Abbatis vernaculum meum nomine illum, quem ego dato pretio ab homine illo visus sum comparasse, per hanc chartulam ingenuitatis ingenuum esse censeo & liberum esse concedo, ita ut à die presente ingenuus sit & ingenuus permancat tanquam si ab ingenuis parentibus fuisset procreatus vel natus. Peculiare verò suum sive conlaboratum quod habet, seu deinceps elaborare potuerit, sibi habeat concessum atque indultum. Mundeburden vero vel defensionem ubicunque infra potestatem sancti illius eligere voluerit, licentiam habeat eligendi, & nulli heredum ac proheredum meorum reddat libertinitatis obsequium; sed, sicut dixi, semper valeat permanere bene ingenuus atque securus. Et si postmodum quispiam contra hanc ingenuitatem venire aut eam calumniari presumpserit, cui litem intulerit, auro uncias tantas, argento libras tant. coactus exsolvat, & quod repetit nullum obtineat effectum, sed presens ingenuitas omni tempore firma & stabilis permaneat, stipulatione subnexa. Actum. & cetera.

*Relatio pagensium ad Regem directa.*

C IV. Suggestendum piissimo atque præcellentissimo Domino illo Rege & Majore domus illius à servis vestris pagensibus illis quorum vel subscriptiones vel signacula subter tenentur inserta. Principalitatis vestre circumspicua clementia &c. *ut supra pag. 393.*

*Præceptum quorum ab hostibus vel alio modo fuerint instrumenta incensa.*

CV. A regali necesse est releventur clementia qui damnitatem ab hostibus vel violentiam sunt passi. Igitur fidelis Deo propitio noster ille clementie &c. *ut supra pag. 394.*

*Relatum quod dicitur apennis.*

CVI. Mos nobilium Romanorum adfuevit, & ratio jure deposcit, ut si cujuscunque domus igne cremetur, per seriem scripturarum chartulam relationis, quæ dicitur apennis, recipiat. Quamobrem

cum quadam die inlustris Comes ille &c. *ut supra pag. 460.*

*Confirmatio civium in eo qui ab hostibus est depraedatus vel ab igne concrematus.*

CVII. Consuetudine hujus loci vel etiam legis terrenæ justitia constat esse prospectum ut quicumque ab incendiis vel hostibus seu à latronibus perpeffus est dispendium &c. *ut supra pag. 484.*

*Alio modo.*

CVIII. Suggestendum Domino piissimo & præcellentissimo illi glorioso Regi, nos fervientes vestri pagenses illius, quod veraciter cognovimus, vobis innotescere presumpimus. Homo aliquis nom. ill. nobis dixit eò quòd casa sua vel instrumenta sua chartarum, tam venditionis, cautionis, obnoxiationis, judicij, cessionis, vel donationis, seu & reliqua strumenta chartarum ab igne ibidem cremassent, quòd & judex vel vicini pagenses ipsius taliter nobis dixerunt vel testimoniaverunt quòd ad hoc videndum accesserant, & sic verò actum erat. Proinde quod exinde cognovimus, vobis innotuimus. Domine, nostrum est ad suggerendum, vestrum est ad ordinandum quid ipse exinde agere debeat.

*Prologus de judicio Regis ubi duo causantur.*

CIX. Cui Dominus regendi curam committit, cunctorum jurgia diligenti examinatione rimari oportet, ut juxta propositiones vel responsiones aliqua inter alterutrum salubris donetur sententia &c. *ut supra pag. 388.*

*Commonitorium ad Episcopum.*

CX. Domino sancto & apostolica secede colendo Domino & in Christo patri illi Episcopo ille Rex. Deo propitio fidelis noster ille &c. *ut supra pag. 389.*

*Indiculus ad laicum.*

CXI. Ille Rex vir inluster illi. Fidelis noster ille ad presentiam nostram veniens nobis suggestit quasi vos eum nulla manente cauta in via adfallisset &c. *ut supra pag. 390.*

*Indiculus ad Episcopum pro alio distringendo.*

CXII. Domino sancto & apostolico Domino & patri illi Episcopo ille Rex. Veniens ille ad presentiam nostram suggestit quasi Abba vester aut Clericus &c. *ut supra pag. 389.*

*Indiculus ad Comitem pro alio homine distringendo.*

Ille Rex vir inluster illi Comiti. Fidelis Deo propitio noster ille ad presentiam nostram veniens clementie regni nostri